

Kommunstyrelsen

Yttrande över förslag till redovisning från Region Stockholm avseende prioriteringar i det regionala tillväxtarbetet i Stockholmsregionen 2021–2027

Bedömning

Övergripande synpunkter

Inledningsvis vill Danderyds kommun framhålla att effekterna av det kommunala utjämningsystemet behöver lyftas fram än mer. De långtgående problematiska effekterna som det kommunala utjämningsystemet medför har mycket stor påverkan på tillväxten och Stockholmsregionens utvecklingskraft.

Danderyds kommun anser att utmaningarna och prioriteringarna i den regionala utvecklingsplanen, RUF5 2050, är relevanta, men alltför många och allmänt hållna för att utgöra ett effektivt underlag för att kommuniceras till regeringen som underlag för den regionala tillväxtpolitiken. I det gemensamma yttrandet som Stockholm Nordost lämnade över RUF5 2050 framhölls risken med för många delmål och prioriteringar.

Fokus utifrån ett tillväxtperspektiv bör framför allt ligga på fem huvudområden; elförsörjning, bostäder, transporter, företagsklimat och kompetensförsörjning. Samtliga dessa områden behandlas övergripande i Regionens redovisning, bortsett från elförsörjningen, vilket är en brist. Som inledningsvis har betonats måste därutöver effekterna av det kommunala utjämningsystemet lyftas fram, vilket också delvis görs i Regionens redovisning.

Inkomst- och kostnadsutjämningsystemet

Danderyds kommun vill understryka den kritik som Regionen riktar mot det kommunala utjämningsystemet. Stockholmsregionen tar ett stort ansvar för Sveriges tillväxt genom att en tredjedel av Sveriges BNP genereras i regionen. För att Stockholmsregionen ska kunna fortsätta att fungera som Sveriges tillväxtmotor krävs att regeringen även ger huvudstadsregionen goda förutsättningar att växa och utvecklas.

Danderyds kommun anser att nuvarande utjämningsystem får oacceptabla effekter för de betalande kommunerna där Danderyds kommun är den utan konkurrens största betalaren. Effekten för kommunens ekonomi är mycket negativ. Det är kommunens uppfattning att vissa av mottagarkommunerna åtnjuter ett betydligt större ekonomiskt reformutrymme än Danderyd som betalande kommun, vilket självklart är helt oacceptabelt. Det försvårar kommunens möjligheter att finansiera angelägna välfärds- och tillväxtinvesteringar.

Transportsystem och Infrastruktur

Ett kapacitetsstarkt transportsystem är en nödvändig förutsättning för ett ökat bostadsbyggande och en fortsatt hög tillväxt. Omfattande satsningar görs på utbyggnad av infrastruktur av Regionen och enskilda kommuner genom överenskommelser i Stockholmsförhandlingen och Sverigeförhandlingen.

Danderyds kommun vill understryka att investeringar i infrastruktur framför allt är en nationell fråga, även i Stockholmsregionen. Trots att det för närvarande görs stora investeringar i ny infrastruktur, krävs en fortsatt kraftig utbyggnad av transportsystemet norr om Danderyd för att kunna möta befolkningstillväxten. Den utökade genomfartstrafiken som genereras av expansionen av bostäder i norra Stockholm påverkar Danderyd negativt.

Det är särskilt viktigt att fortsätta utbyggnaden av kollektivtrafiken, som är kapacitetsstark, funktionell och miljömässigt hållbar. De regionala stadskärnorna behöver utvecklas med hög tillgänglighet till hela Stockholmsregionen och på så sätt ges förutsättningar att komplettera och avlasta regioncentrum, samtidigt som transportsystemet används effektivt. Därför är det angeläget att de regionala stadskärnorna kopplas ihop bättre med regioncentrum, med varandra och med regionen som helhet. Stärkta tvärkopplingar med kollektivtrafik behövs norr om Danderyd i öst-västlig riktning.

Stockholm Nordost underströk i yttrandet över RUFSS 2050 att Arlandas roll behöver belysas väsentligt mer i regionens utmaningar och mål. Både idag och på sikt krävs en omfattande utbyggnad av kollektivtrafiken både till, från och inom Arlandaområdet. Arlandas roll kopplat till transportsystemet, till regional ekonomi och förnyelse av näringslivet samt regionens rumsliga struktur. Tillsammans med centrala Stockholm intar Arlanda en särställning som målpunkt för hela regionen.

Elförsörjning

Stockholmsregionens elnät är i dagsläget både eftersatt och underdimensionerat. Effektuttaget ökar i takt med att regionen växer och elektrifieringen av samhället ökar, samtidigt som investeringarna i elnätens

Datum

2019-05-15

Diarienummer

KS 2019/0195

kapacitet inte har varit tillräckliga. Marginaler saknas idag för att klara hög belastning. Bristen på eleffekt riskerar att bli en hämsko för hela Stockholmsregionens tillväxt och påverka bostadsbyggandet, elektrifieringen av transportsektorn samt utbygganden av kollektivtrafik och annan infrastruktur. Fram till att projektet Stockholm Ström kan slutföras (tidigast 2027) och eleffekten kan utökas kommer efterfrågan att vara större än utbudet. Stockholmsregionens framtida elförsörjning är därför en av de viktigaste prioriteringar som bör lyftas i redovisningen till regeringen.

Bostadsbyggande och bostadsmarknad

Danderyds kommun anser att Regionens redovisning av problematiken och även vilka åtgärder som behöver vidtas inom bostadsområdet i huvudsak är bra.

Kommunen delar Regionens uppfattning om att det finns ett behov av att se över regelverket för att skapa förutsättningar för en mer välfungerande bostadsmarknad.

Det är viktigt att särskilt understryka behovet av att se över lagstiftningen för planering och byggande för att åstadkomma mer effektiva planeringsprocesser, men också myndigheters och domstolars uttolkning av lagstiftningen. I sammanhanget är det viktigt att påpeka att en grundläggande förutsättning är att kommunerna även i fortsättningen ges full rådighet över planprocessen utan inskränkning.

Det finns ett flertal myndigheter såsom Boverket, Naturvårdsverket och Länsstyrelsen som har ett stort inflytande i planeringsprocessen. De ger sällan tydliga besked i tidiga skeden om planeringsinriktningens förutsättningar och det händer också att myndigheter tolkar samma lagstiftning på olika sätt och därmed ger uttryck för motsägelsefulla tolkningar i en och samma situation. Det är inte acceptabelt i en situation när regeringen har slagit fast att ett ökat bostadsbyggande är en nationell angelägenhet. De statliga myndigheterna behöver visa en större förståelse för Stockholmsregionens utmaningar, för komplexiteten och möjligheten att effektivt nyttja marken för bebyggelse i en växande storstadsregion.

Kompetensförsörjning och Näringsliv

Danderyds kommun delar uppfattningen i Regionens redovisning om kompetensförsörjningens betydelse för regionens konkurrenskraft. Stockholmregionen har den största arbetskraftsbristen av samtliga regioner i Sverige. Inom näringslivet är kompetensbristen störst inom IT och andra kunskapsintensiva näringar, vilka utgör centrala inslag i Stockholms näringsliv. Även inom kommunsektorn är arbetskraftsbristen på väg att bli akut. Valfärdsbehoven växer i takt med att antalet yngre och äldre i befolkningen ökar, samtidigt som antalet personer i arbetsför ålder inte ökar

i samma utsträckning. Regeringen behöver ta ett större ansvar för dimensioneringen av samhällskritiska utbildningar som behövs för att möta både privata och offentliga arbetsgivares behov.

Hanna Bocander
Kommunstyrelsens ordförande